

VALGdirektoratet

Arbeidsbeskrivelse for valgmedarbeidere på valgting

Sametingsvalget

Innhold

---

1 Grunnleggende om valgtingsstemming ved sametingsvalg	3
2 Hva innebærer det å være valgmedarbeider?	3
2 Forberedelser.....	4
2.1 Klargjør valglokalet og nødvendig materiell	4
3 Mottak av stemmer	5
3.1 Mottak av ordinære valgtingstemmer med avkryssingsmanntall på papir	6
3.2 Mottak av ordinære valgtingstemmer (fremmedstemmer)	7
3.3 Mottak av stemmer når velgeren ikke står i manntallet	8
3.4 Mottak av stemmer når velgeren har stemt tidligere.....	9
3.6 Mottak av stemmer fra velger som må stemme utenfor valglokalet.....	10
3.7 Stemmegivningsrutiner oppsummert.....	13

1 Grunnleggende om valgtingsstemming ved sametingsvalg

Sametingsvalget foregår samtidig og i de samme valglokalene som stortingsvalget. I alle kommuner med 30 eller flere manntallsførte i Sametingets valgmanntall skal velgere kunne stemme til sametingsvalget på valgdagen. Dette gjelder alle valglokaler i kommunen. Det er ikke anledning til å henvise velgere til andre valglokaler og be dem stemme der.

De to valgene skal likevel holdes adskilt, og det skal være egne avlukker, avkrysserbord og urner for de to valgene.

Ved sametingsvalg brukes det *kun papirmanntall* på valgdagen. Det betyr at EVA ikke er i bruk ved sametingsvalget, og velgerne krysses av for hånd i det utskrevne manntallet.

I noen kommuner velger man å ta imot alle stemmer som *fremmedstemmer* på valgdagen. Det betyr at alle stemmer legges i omslagskonvolutt. Selve kryssingen i manntallet skjer sentralt hos samevalgstyret. Dette omtales nærmere i de ulike rutinene nedenfor.

2 Hva innebærer det å være valgmedarbeider?

Hovedoppgaven din som valgmedarbeider er å veilede velgere og å ta imot stemmer på valgdagen(e). Dette gjelder både for stortingsvalg og sametingsvalg.

Valgmedarbeiderne har i fellesskap ansvaret for å

- legge til rette for at stemmegivningen kan foregå på en trygg og god måte
- ta imot stemmer og registrere stemmer fra velgere
- veilede og assistere velgere

For å få til dette, må du kjenne til regelverket og følge rutinene for en korrekt og sikker valggjennomføring. Denne arbeidsbeskrivelsen gir deg en innføring i viktige oppgaver som valgmedarbeider.

Lykke til i arbeidet som valgmedarbeider!

2 Forberedelser

Mye er likt når det gjelder stemming ved stortingsvalg og sametingsvalg, men det er noen forskjeller du må ta hensyn til. Dette er de viktigste:

- Alle stemmer ved sametingsvalg tas imot i konvolutt, enten kun i stemmeseddelkonvolutt, eller også ved bruk av omslagskonvolutt. Ingen stemmesedler skal legges "*rett i urne*", som ved stortingsvalg.
- Stemmesedler, valgkort, stemmeseddelkonvolutter og omslagskonvolutter er blå
- Stemmesedlene skal ikke stemples
- Det brukes papirmanntall

De to valgene skal holdes klart adskilt. Det skal derfor brukes egne urner for stemmer til hvert av valgene. Det bør også være et eget avlukke for sametingsvalget.

Legg merke til at det benyttes valgkort ved sametingsvalg. Dette skyldes at det er ulike regelverk for stortingsvalg og sametingsvalg.

Før valglokalet åpner på valgdagen(e) er det viktig å klargjøre valglokalet og nødvendig valgmateriell, og gjøre dere klare for å ta imot velgere og stemmer.

2.1 Klargjør valglokalet og nødvendig materiell

Sørg for å:

1. Kontrollere at velgerne enkelt kommer seg inn og rundt i valglokalet og at det er lett for velgeren å få oversikt over hvordan hen skal ta seg frem ved hjelp av skilting og merking.
2. Sørg for å ha tilstrekkelig med stemmesedler tilgjengelig. Antallet som stemmer ved sametingsvalg varierer kraftig fra kommune til kommune, og det er ulike måter å organisere stemmingen på.
  - Noen kommuner velger å dele ut stemmeseddelsett til velgere . Stemmeseddelsettet inneholder sedler for alle partier som stiller til valg i valgkretsen. Hvis dere gjør det på denne måten må dere sørge for å ha nok stemmeseddelsett tilgjengelig i valglokalene.
  - Andre kommuner gjør det på samme måte som ved stortingsvalg, og legger ut stemmesedler til alle partier i valgavluksene. Da må dere kontrollere avluksene jevnlig gjennom, valgdagen, gjerne etter hver velger. Dette for å sikre at alle stemmesedler er tilgjengelig til enhver tid og at stemmesedler ikke er byttet om eller fjernet av besøkende.
3. Klargjøre urne(r) på avkrysserbordet.
4. Kontrollere at urnene er forseglet.

5. Sørg for at materiell til konvoluttstemmer er klart. Dette inkluderer:

- penner
- blanke blå valgkort til å fylle ut informasjon om velgere
- blå stemmeseddelkonvolutter
- blå omslagskonvolutter

Huskeregler for god sikkerhet i valglokalet

For å ivareta sikkerheten i valglokalet er det viktig at valgmateriell sikres ved å:

- forsegle urner som er i bruk
- oppbevare stemmesedler og urner på et trygt sted når utstyret ikke er i bruk

3 Mottak av stemmer

På valgdagen er det opp til kommunen om dere skal registrere stemmer manuelt ved å krysse av i et avkryssingsmanntallet på papir, eller om dere skal behandle alle stemmer som fremmedstemmer og sende dem inn til et felles sted for kryssing.

Ta kontakt med valgansvarlig i kommunen eller leder i valglokalet hvis du er usikker på hvordan stemming til sametingsvalget er organisert i din kommune.

Det er flere måter å ta imot stemmer på valgdagen. Under følger en nærmere beskrivelse av ulike rutiner:

- mottak av ordinære valgtingstemmer (avkryssingsmanntall)
- mottak av ordinære valgtingstemmer (fremmedstemmer)
- mottak av stemmer når velgeren ikke finnes i manntallet
- mottak av stemmer når velgeren allerede har stemt
- mottak av stemmer fra velger som må stemme utenfor valglokalet

Hopp til den rutinen som benyttes i din kommune.

3.1 Mottak av ordinære valgtingstemmer med avkryssingsmanntall på papir

1. Hvis velgeren har med seg egen stemmeseddel gir du velgeren en blå stemmeseddelkonvolutt. Hvis velgeren ikke har med egen stemmeseddel gir du enten velgeren et stemmeseddelsett med sedler for alle partier og en blå stemmeseddelkonvolutt, eller gir velgeren en blå stemmeseddelkonvolutt og henviser velgeren til et avlukke med stemmesedler.
  - Dette avhenger av hvordan kommunen organiserer stemmingen ved sametingsvalg. Noen benytter stemmeseddelsett, mens andre legger ut stemmesedlene i avlukkene.
2. Vis velgeren til et valgavlukke. Velgeren legger stemmeseddelen i stemmeseddelkonvolutten inne i avlukket.
3. Når velgeren er ferdig i valgavlukket, viser du vedkommende til avkrysserbordet.
4. Be velgeren om å legitimere seg og finn velgeren i manntallet.
  - Kravet til legitimasjon er at den minimum skal inneholde velgerens navn, fødselsdato og ansiktsfoto.
  - Kontroller velgerens identitet ved å sammenligne opplysningene på legitimasjonen med opplysningene i avkryssingsmanntallet.
  - Hvis du ikke finner velgeren i manntallet, følger du rutinen som er beskrevet under punkt 3.3 nedenfor.
  - Hvis velgeren allerede er krysset av, følger du rutinen som er beskrevet under punkt 3.4 nedenfor.
5. Sett et kryss i manntallet.
6. Velgeren legger selv stemmeseddelkonvolutten i urnen.

3.2 Mottak av ordinære valgtingstemmer (fremmedstemmer)

Hvis velgeren tilhører kommunen, men stemmer i en annen stemmekrets enn sin egen, må stemmen tas imot som en fremmedstemme i omslagskonvolutt.

Dette gjelder også for alle stemmer som mottas i kommuner der man har valgt å ha manntallet sentralt, og ikke ute i hvert enkelt valglokale.

For mottak av fremmedstemmer gjelder følgende rutine:

1. Hvis velgeren har med seg egen stemmeseddel gir du velgeren en blå stemmeseddelkonvolutt. Hvis velgeren ikke har med egen stemmeseddel gir du enten velgeren et stemmeseddelsett med sedler for alle partier og en blå stemmeseddelkonvolutt, eller gir velgeren en blå stemmeseddelkonvolutt og henviser velgeren til et avlukke med stemmesedler.

Dette avhenger av hvordan kommunen organiserer stemmingen ved sametingsvalg. Noen benytter stemmeseddelsett, mens andre legger ut stemmesedlene i avlukkene.

2. Vis velgeren til et valgavlukke. Velgeren legger stemmeseddelen i stemmeseddelkonvolutten inne i avlukket.
3. Når velgeren er ferdig i valgavlukket, viser du vedkommende til avkrysserbordet.
4. Be velgeren vise legitimasjon.
  - Sjekk legitimasjonen ved å kontrollere navn, fødselsdato og ansiktsfoto.
5. Hvis velgeren har med seg valgkort legger du dette sammen med stemmeseddelkonvolutten i en omslagskonvolutt. Hvis velger ikke har med seg valgkort må du fylle ut et blankt blått valgkort for hånd, og legge dette sammen med stemmeseddelkonvolutten i en omslagskonvolutt
  - Sørg for at informasjonen på valgkortet synes i vinduet på omslagskonvolutten.
6. Lim igjen omslagskonvolutten og gi den tilbake til velgeren.
7. Velgeren legger selv omslagskonvolutten i urnen.

3.3 Mottak av stemmer når velgeren ikke står i manntallet

Noen ganger kan du oppleve at du ikke finner velgeren i manntallet.

Det kan være flere grunner til dette. For eksempel at:

- velgeren har sperret adresse
- velgeren har vært bosatt i utlandet i mer enn 10 år
- velgeren er bosatt i en annen stemmekrets i kommunen, eller i en annen kommune
- velgeren har ikke stemmerett ved valget

OBS! Dersom velgeren er manntallsført i en annen kommune

På valgdagen må velgerne stemme i den kommunen hen er manntallsført i.

Hvor velgeren er manntallsført avhenger av hvilken kommune vedkommende er folkeregistrert bosatt i **30. juni i valgåret**. Dersom velger melder flytting til en annen kommune *etter* 30. juni, er vedkommende manntallsført i sin gamle bostedskommune og må henvises dit.

Dette er rutinen som skal følges når du ikke finner velgeren i manntallet.

Følg steg 1-4 i rutinen under punkt 3.1 ovenfor

1. Informer velgeren om at du ikke finner vedkommende i manntallet.
  - Personen kan likevel få avgi stemme, men stemmen må tas imot i omslagskonvolutt.
  - Det er samevalgstyret i kommunen som avgjør om stemmegivningen skal godkjennes eller forkastes.
2. Hvis velgeren har med seg valgkort, legger du dette sammen med stemmeseddelkonvolutten i en omslagskonvolutt. Hvis velger ikke har med seg valgkort må du fylle ut et blankt blått valgkort for hånd, og legge dette sammen med stemmeseddelkonvolutten i en omslagskonvolutt.
  - Sørg for at informasjonen på valgkortet synes i vinduet på omslagskonvolutten.
  - Merk gjerne konvolutten med en forklaring på hvorfor det er brukt omslagskonvolutt.
3. Lim igjen omslagskonvolutten og gi den tilbake til velgeren.
4. Velgeren legger selv omslagskonvolutten i urnen.

3.4 Mottak av stemmer når velgeren har stemt tidligere

Dersom velgeren har stemt tidligere, vil det allerede være satt et kryss i manntallet.

Avkrysningsmanntall

50 Trøndelag Tröndelage fylke

5043 Raarvihke - Røyrvik kommune

Krets: 0001 Røyrvik

Forbokstav: F

NAVN	ADRESSE	FØDT	KJ	STEMMEGIVNING			MANNTALLSNR
				Forhånd	Fjernstem	Valgning	
FAKIR TOÅRIG	Steinfjelveien 109	09.07.1994	K	☒	☐	☐	0000719837
FARTSRETNING NYSGJERRIG	Nyvikveien 1075	15.10.1993	M	☒	☐	☐	0000719838
FASTLEGE MOTVILLIG	Basstuveien 11	18.01.1986	K	☐	☐	☐	0000719839
FATTIGMANN BERØMT	Namsvassveien 1255	10.01.1941	M	☐	☐	☐	0000719840

Velgeren kan likevel velge å avgi ny stemme, men da skal stemmen tas imot i omslagskonvolutt. Følgende rutine gjelder:

Følg steg 1-4 i rutinen under punkt 3.1 ovenfor.

1. Informer velgeren om at det allerede er registrert en godkjent stemmegivning.
  - Opplys om at vedkommende likevel kan avgi stemme i omslagskonvolutt, og at denne vil registreres og prøves senere.
2. Hvis velgeren har med seg valgkort legger du dette sammen med stemmesedelkonvolutt i en omslagskonvolutt. Hvis velger ikke har med seg valgkort må du fylle ut et blankt blått valgkort for hånd, og legge dette sammen med stemmesedelkonvolutt i en omslagskonvolutt.
  - Sørg for at informasjonen på valgkortet synes i vinduet på omslagskonvolutt.
  - Merk gjerne konvolutt med en forklaring på hvorfor det er brukt omslagskonvolutt.
3. Lim igjen omslagskonvolutt og gi den tilbake til velgeren.
4. Velgeren legger selv omslagskonvolutt i urnen.

3.6 Mottak av stemmer fra velger som må stemme utenfor valglokalet

Dersom velgeren ikke er i stand til å komme inn i valglokalet, kan to valgmedarbeidere ta imot velgerens stemme utenfor valglokalet. Benytt én av følgende rutiner:

Muligheter	Rutine	Håndtering
a) Ta med manntallet ut	Stemmeseddelkonvolutt i urne	Krysses av i manntallet og godkjennes av stemmemottaker
b) Velgeren krysses av i manntallet innendørs	Stemmeseddelkonvolutt i urne	Krysses av i manntallet og godkjennes av stemmemottaker
c) Velgeren krysses av i manntallet i etterkant	Stemmeseddelkonvolutt og valgkort i omslagskonvolutt i urne	Vurderes i ettertid

a) Ta med manntallet ut

1. To valgmedarbeidere tar med manntallet, stemmeseddelsett med sedler for alle partier og en blank stemmeseddel til sametingsvalget, blå stemmeseddelkonvolutt, kulepenn og urne ut.
2. Gi velgeren stemmeseddelsettet.
  - Velgeren skal usett finne frem stemmeseddelen til partiet hen ønsker å gi sin stemme til og legge den i stemmeseddelkonvolutten.
  - Velgeren bestemmer selv om hen vil beholde konvolutten med de ubrukte stemmesedlene, eller gi den tilbake til valgmedarbeiderne. Dersom hen vil gi den til valgmedarbeiderne må konvolutten kasseres på en betryggende måte.
3. Be velgeren vise legitimasjon.
  - Sjekk legitimasjonen ved å kontrollere bilde og fødselsdato. Legitimasjon skal minimum inneholde velgers navn, fødselsdato og ansiktsfoto.
4. Finn velgeren i manntallet.
  - Kontroller velgerens identitet ved å sammenligne opplysningene på legitimasjonen med opplysningene i manntallet.

5. Sett et kryss i manntallet.
6. Velgeren legger selv stemmeseddelkonvolutten i urnen.
7. Urnen skal bringes tilbake i valglokalet.

b) Velgeren krysses av i manntallet innendørs

1. To valgmedarbeidere tar med stemmesedelsett med alle listers stemmesedler til sametingsvalget, blå stemmeseddelkonvolutt, kulepenn og urne ut.
2. Gi velgeren stemmesedelsettet.
  - Velgeren skal usett finne frem stemmesedlene til partiet hen ønsker å gi sin stemme til og legge den i stemmeseddelkonvolutten.
  - Velgeren bestemmer selv om hen vil beholde konvolutten med de ubrukte stemmesedlene, eller gi den tilbake til valgmedarbeiderne. Dersom hen vil gi den til valgmedarbeiderne må konvolutten kasseres på en betryggende måte.
3. Be velgeren vise legitimasjon.
  - Sjekk legitimasjonen ved å kontrollere bilde og fødselsdato. Legitimasjon skal minimum inneholde velgers navn, fødselsdato og ansiktsfoto.
4. Gå inn i valglokalet og slå opp velgeren i manntallet.
  - Kontroller velgerens identitet ved å sammenligne opplysningene på legitimasjonen med opplysningene i manntallet.
5. Sett et kryss i manntallet.
6. Gå tilbake til velgeren og la hen legge stemmeseddelkonvolutten i urnen.
7. Urnen skal bringes tilbake i valglokalet.

c) Velgeren krysses av i manntallet i etterkant

1. To valgmedarbeidere tar med stemmesedelsett med sedler for alle partier og en blank stemmeseddel til sametingsvalget, blå stemmeseddelkonvolutt, blå omslagskonvolutt, blankt blått valgkort, kulepenn og urne ut.
2. Gi velgeren stemmesedelsettet.
  - Velgeren skal usett finne frem stemmeseddelen til partiet vedkommende ønsker å gi sin stemme til og legge den i stemmeseddelkonvolutten.

- Velgeren bestemmer selv om hen vil beholde konvolutten med de ubrukke stemmesedlene, eller gi den tilbake til valgmedarbeiderne. Dersom hen vil gi den til valgmedarbeiderne må konvolutten kasseres på en betryggende måte.
3. Be velgeren vise legitimasjon.
    - Sjekk legitimasjonen ved å kontrollere bilde og fødselsdato. Legitimasjon skal minimum inneholde velgers navn, fødselsdato og ansiktsfoto.
  4. Hvis velgeren ikke har med seg valgkort, fyll ut det blanke valgkortet med informasjon om velgeren.
  5. Legg stemmeseddelkonvolutten sammen med valgkortet i omslagskonvolutten.
    - Sørg for at informasjonen på valgkortet synes i vinduet på omslagskonvolutten før du limer igjen.
  6. Lim igjen omslagskonvolutten og gi den tilbake til velgeren.
  7. Velgeren legger selv omslagskonvolutten i urnen.
    - Stemmegivningen vurderes av samevalgstyret i etterkant.
  8. Urnen skal bringes tilbake i valglokalet.

3.7 Stemmegivningsrutiner oppsummert

Stemmekategori	Rutine	Håndtering
Ordinær stemmegivning	Stemmeseddelkonvolutt i urne	Krysses av i manntallet og godkjennes av stemmemottaker
Stemme fra velger som ikke er innført i manntallet eller allerede har avgitt stemme	Stemmeseddelkonvolutt og valgkort i omslagskonvolutt i urne	Vurderes i ettertid
Ved mottak av stemme utenfor valglokalet	Ved tilgang til manntallet: Stemmeseddelkonvolutt i urne	Krysses av i manntallet og godkjennes av stemmemottaker
	Uten tilgang til manntallet: stemmeseddelkonvolutt og valgkort i omslagskonvolutt i urne	Vurderes i ettertid

---